

Hasta el 29 de febrero, **ALARMA**
-200€ descuento

Hemeroteca | Suscribete

Clasificados

Domingo, 07 febrero 2016

Cartelera

TV

Tráfico

Francesc J. Her

www.levante-emv.com
Levante
EL MERCANTIL VALENCIANO

Menú

C.Valenciana Más noticias Deportes Economía Opinión Cultura Ocio Vida y Estilo Participación Multimedia **Suscriptor**

Valencia
17 / 8°

Castelló
18 / 9°

Alicante
17 / 8°

Jetcost Vuelos Valencia - Viena
114,00 € Comparar y ahorra hasta 75% con Jetcost!
Jetcost.es

Levante-EMV » En Domingo

Suscriptor

Criticat i popular

L'Himne de l'Eslava

L'estrena de l'himne regional no es va lliurar d'endarreriments i fortes crítiques

07.02.2016 | 04:15

L'Himne de l'Exposició Regional, actualment himne oficial, fou un encàrrec de Tomás Trenor al mestre Serrano i a Maximiliano Thous, fet al Teatre Eslava de Madrid. L'himne rebé crítiques, però també es va fer molt popular, com demostra una irreverent versió dels treballadors de la premsa.

FRANCESC J. HERNÁNDEZ | DEPARTAMENT DE SOCIOLOGIA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Des del 1925, l'himne de l'Exposició Regional de 1909 és el nostre himne regional i des del 1984 és l'himne oficial. El seu text no rememora batalles pretèrites, com «Els Segadors» de Catalunya, ni apel·la a ètnies fermes com roures vells, com en el cas de l'«Eusko Abendaren Ereserkia», l'himne del País Basc. En definitiva, el nostre, era l'himne d'una gran fira de mostres, combinada amb exclusius actes socials, manifestacions esportives i entreteniments populars, que és allò que fou l'Exposició de 1909. Si fem cas dels records de Maximiliano Thous, el nostre himne va nàixer a l'actual Joy Eslava de Madrid, ara una discoteca amb 10.000 watts de so, oberta tots els dies de l'any, però abans un teatre on s'estrenaren sarsueles com «El tambor de granaderos» o «La alegría de la huerta» i triomfaren «Xiques Eslava» com Celia Gámez, Concha Velasco o Norma Duval. Un teatre, per tant, amb una història molt semblant a la de la sala Ba-ta-clan de París, tristement cèlebre.

Als primers anys del segle XX, Thous, d'origen asturià, es guanyava la vida com a escriptor a Madrid. Seua era la lletra de la sarsuela «Moros y cristianos» (1905), la música de la qual havia estat composta pel suecà José Serrano. Aquest també vivia a la capital, escrivint les partitures d'obres com «Alma de Dios», que fou estrenada el 1907. En aquells anys, Thous i Serrano freqüentaven el cafè i saló del Teatre Eslava, on coincidien amb un altre valencià instal·lat a Madrid, Vicente Lleó, també compositor de sarsueles. Cap al 1908, quan Thous i Serrano reberen l'encàrrec de l'himne, potser Lleó ja portava entre mans el seu projecte més cèlebre: «La Corte del Faraón».

Fou en aquell ambient de sarsuela i revista on Tomás Trenor, el gran organitzador de l'Exposició, encarregà l'himne. Thous explicà així l'episodi, fent esment també de José Donat, que temps després arribà a general de brigada d'artilleria: «En aquella época nos reuníamos con frecuencia con otro paisano inolvidable, el maestro Lleó, en el saloncillo del Eslava, de Madrid, Pepe Serrano y yo. Una noche se vio gratamente sorprendida la tertulia con la presencia de Tomás Trenor y el valencianísimo coronel Donat. 'Venimos', dijo Trenor, a por el Himno. '¿Cuál?', le pregunté., 'El de la Exposición, que vais a escribir Pepe y tú; pero lo escribiréis ante una guardia permanente y acosadora que os montaremos, porque no ignoráis el concepto que puede merecernos vuestra formalidad'. Y así comenzamos a componer el Himno». En l'ambient «sicalíptic» de l'Eslava, aquelles paraules d'un militar (Trenor arribà a tinent coronel), acompanyat d'un altre oficial, sonarien amenaçants. L'estrena de l'himne de l'Exposició s'havia de fer, lògicament, el dia de la seua inauguració, però aquesta es va endarrerir.

L'estrena, el 22 de maig
Estava programada per al dissabte 1 de maig de 1909, amb l'assistència del rei Alfons XIII i el president del govern Antonio Maura, però com que el diumenge 2 hi hagueren eleccions municipals, es pensà que era recomanable que les autoritats no abandonaren la capital. L'acte s'ajornà al dimarts 18, però aquell dia fou de pluja intensa (de «diluvi», escrigué Trenor en la memòria de l'Exposició), per la qual cosa s'hagué de posposar al dissabte 22 de maig. Aquell dia de matí, les autoritats arribaren al gran recinte de l'Exposició. El rei ocupà un tron sota un baldaquí ornat de flors a un costat de la Gran Pista central. L'arquebisbe Guisasaola va fer una benedicció. Trenor féu un parlament, que fou contestat per un altre de Maura, on esmentà el tòpic de la bellesa de les valencianes. Encara que la lletra de l'himne parla de «cants d'amor», el cert és que el tòpic de la bellesa de les dones de la terra no és esmentat explícitament a l'himne, encara que sí és present, per exemple, al «Deutschelied» alemany. Després del parlament del president del govern, començà la interpretació. El mestre Serrano dirigí sis bandes de música, entre les quals hi havia la municipal de València i les dels regiments d'infanteria Guadalajara i Mallorca, vint dolçainers i una coral de mil cent veus, formada per diversos orfeons, entre els quals hi havia el d'El Micalet i el de la Unió Republicana. En definitiva, tant es podien

L'estrena, el 22 de maig

Estava programada per al dissabte 1 de maig de 1909, amb l'assistència del rei Alfons XIII i el president del govern Antonio Maura, però com que el diumenge 2 hi hagueren eleccions municipals, es pensà que era recomanable que les autoritats no abandonaren la capital. L'acte s'ajornà al dimarts 18, però aquell dia fou de pluja intensa (de «diluvi», escrigué Trenor en la memòria de l'Exposició), per la qual cosa s'hagué de posposar al dissabte 22 de maig. Aquell dia de matí, les autoritats arribaren al gran recinte de l'Exposició. El rei ocupà un tron sota un baldaquí ornat de flors a un costat de la Gran Pista central. L'arquebisbe Guisasaola va fer una benedicció. Trenor féu un parlament, que fou contestat per un altre de Maura, on esmentà el tòpic de la bellesa de les valencianes. Encara que la lletra de l'himne parla de «cants d'amor», el cert és que el tòpic de la bellesa de les dones de la terra no és esmentat explícitament a l'himne, encara que sí és present, per exemple, al «Deutschelied» alemany. Després del parlament del president del govern, començà la interpretació. El mestre Serrano dirigí sis bandes de música, entre les quals hi havia la municipal de València i les dels regiments d'infanteria Guadalajara i Mallorca, vint dolçainers i una coral de mil cent veus, formada per diversos orfeons, entre els quals hi havia el d'El Micalet i el de la Unió Republicana. En definitiva, tant es podien

Suscriptor | En Domingo

Contenido exclusivo para suscriptores digitales

Los vigilantes del espacio

Los vigilantes del espacio

La Red de Investigación sobre Bóolidos y Meteoritos escruta el cielo las 24 horas buscando el...

La excavación tensa el inicio de las obras en la Roqueta

El ayuntamiento prioriza la consolidación de la estructura y los vicentinos exigen una...

El Sagunt romano fue el origen de 23 poblaciones

Los dos acueductos que suministraban a la población desde Vilamarxant y Bejis propiciaron la...

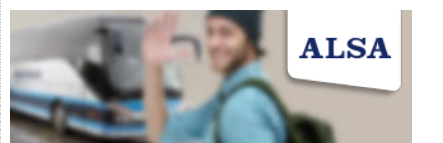
La lucha de los hijos ilegítimos de los 'señoritos'

Cerca de una decena de valencianos interponen demandas de paternidad para que sus padres...

Freno a los trabajos por diferencias con la empresa adjudicataria

Las obras se adjudicaron muy por debajo del precio de salida y ahora se quiere ajustar al máximo...

Todas las noticias de En Domingo

«ofrenar noves glòries» a una Espanya monàrquica o a una republicana. Molta gent contemplava l'estrena des dels balcons del Gran Casino o plenava la Gran Pista, fins al punt que la massa va fer caure un cadafal on hi havia uns músics, sense que hi hagueren ferits greus. Entre el públic s'havien repartit unes cartolines, amb els retrats de Serrano i Thous. L'himne fou interpretat moltíssimes vegades més en els diversos actes de l'Exposició. No a tot el món complagué l'himne. El poeta Miquel Durán li va escriure al musicòleg Eduardo López-Chavarri: «És una vergonya que els valencians s'aixequen per a escoltar eixa 'merda'». Cal aixecar-se, sí, però per a renegar fort i marxar.» El nacionalisme de Durán estimava ritmes i melodies més avantguardistes.

Molta popularitat

L'himne gaudí immediatament de popularitat, com demostra l'adaptació que fou impresa en la «Tarcheta del Perolero», la invitació a un dinar homenatge que el personal de la impremta Doménech, on s'imprimia «Las Provincias», va fer a Teodoro Llorente, el 5 de desembre de 1909, vint dies després de la coronació literària del poeta de la Renaixença que s'havia fet a l'Exposició Regional. Ací teniu la lletra: «Per a oferir / un dinar a Llorente, / vàrem pensar / casa el Polit. / Y en el taller / entre tots convinguérem / en sis quinsets / contribuir. / Mireu al nostre jefe / com també s'ha asosiat. / L'horta valenciana dóna / uns naps dolços com la mel, / y uns fesols pastosos / de clase tan bona, / que aquell que ne mencha / se'n va dret al sel. / Té-l perol molts parroquians / que li rendixen tribut; / uns li donen ràbens, / atres taperetes, / y entre tots l'ofeguen / en gots de vi eixut. / Bones estan les foches / que s'arrepleguen / en l'Albufera. / Y en les taules de serdo / hi a grans rastres / de botifarres, / botifarres... / Penchen trosos de morro / y unes rabaes / que donen l'òpio. / Sonen cansons alegres / dels peroleros / que van bufats. / Y al despertar l'atre dia / en la veu ronca, / tornar volgueren / a escomensar. / Per a oferir, etc. / ¡Visca per sempre / nostr-alegria! / ¡Honor al poeta! / ¡¡Viva Llorente!! / ¡¡Viva!...»

El 1925, quan l'Himne fou proclamat himne regional, Thous va rebre un homenatge per part de l'Associació de la Premsa. En el parlament que hi va fer, digué que li agradaria morir a València. Això va donar origen al rumor que l'escriptor anava a suicidar-se. En un alarde d'eficiència, el Negociat de Cementeris de l'Ajuntament de València el convocà urgentment. Un oficinista el va atendre i li digué que, seguint un acord de la Corporació, havia de preguntar-li com volia el mausoleu que li faria la institució. Li mostrà uns projectes i li digué: «Elija el que más le plazca. ¿Le parece bien este con la alegoría de la pluma y las cuartillas?».

Trénor establí que els drets per la interpretació de l'Himne, que ell contractà a l'actual sala Joy Eslava de Madrid, foren cedits a la Casa de Caritat de València. Esperem que continue sent així.

Compartir en Facebook

Compartir en Twitter

Temas relacionados:

Departament de sociologia Universitat de València Els Segadors És el

Exposició Regional Joy Eslava de Madrid Maximiliano Thous Rebé Serrano i Teatre Eslava de Madrid

Tomás Trenor Trénor Xiques Eslava

Publicidad

20% de descuento
Suscripción a Marca + tu revista favorita con un 20% de descuento
www.suscripcion.marca.com

Nuevo Ford C-MAX
Ahora con Portón Manos Libres desde 14.590 €
www.ford.es

Curso de Marketing Online
Crea Campañas Profesionales. 4 Meses 100% Online y Práctico. UNED. ¡Entra e infórmate!
CursosMarketingOnlineFuned.com

Comentarios

Realizando un comentario acepta las [Normas de Participación](#) y la [Política de Privacidad](#)

Francesc J. Hernández

¿Quieres cambiar tu avatar?

Comentar

Vuelos Valencia - Viena

Desde 113,00 €

Comparar

VUELOS VALENCIA - VIENA

114,00 €

Jetcost.es

Levante
EL MERCANTIL VALENCIANO
[Mapa web](#)

C. Valenciana

Valencia
El tiempo
Transportes en Valencia
Tráfico en Valencia
Cartelera de cine

Clasificados

tucasa.com
Iberpisos
Iberanuncio
Ibercoches
Iberempleo

Especiales

Lotería de Navidad
Lotería el Niño
Fórmula 1
Premios Oscar
Canal Esquí

levante-emv.com

Contacto
Atención al lector
Conózcenos
Localización
Club Diario Levante

Publicidad

Publicidad